

Online pályaeorientációs feladatok a tantermen kívüli digitális tanrend alkalmazásának idejére.

Kedves Pedagógus Kollégák! Tisztelt Szülők! Kedves Fiatalok!

Több okból kínáljuk ezeket a lehetőségeket. A digitális tanrendet eddig csak a vírusjárvány kapcsán ismertük, de a későbbiek során más helyzetekben is szükség lehet iskolához kapcsolódó tantermen kívüli tevékenységekre. Egy konkrét időszakban lehet, hogy nem a pályaeorientáció a legsürgetőbb feladat, de a legalkalmasabb pálya megtalálása folyamatos odafigyelést és tevékenységet igényel mindenkitől. Ehhez kívánunk segítséget és eszközöket nyújtani.

Amit kínálunk az elsősorban a tantermen kívüli digitális oktatás támogatására készült, de bárhol, bármikor alkalmazható. Iskolában, táborokban, családban. Általában feltételezzük a tanári segítséget, de törekedtünk arra, hogy önállóan is használható eszközöket mutassunk. A beküldhető feladatok elkészítését az iskola elvárhatja, de önmagunk hasznára ennek hiányában is érdemes azokat megcsinálni.

Ha pedagógus kollégák közérdeklődésre is alkalmasnak tartanak egy megoldást, azt szívesen közzé tesszük a honlapunkon. Megoldások beküldhető a Kapcsolat menüpont segítségével.

Ide küldhetők vélemények is a pályaeorientációról és a Centrum által kiadott pályaeorientációs eszközökről. (Szoftverekről, társasjátékokról, kiadványokról és a tantermen kívüli digitális tanrendhez készült eszközökről is.)

Az itt következő feladatok, lehetőségek 10 heti tevékenységhez ajánlottak, de időkorláttól függetlenül bármikor használhatók.

1. Mi a siker titka?

Olvasd el az alábbi riportokat, és tegyél fel két kérdést a riportalanyoknak!

Előfordulhat, hogy az alapként javasolt cikk egy idő után nem érhető el a neten, de a kereső programok mindig adnak találatot hasonló, újabb riportokhoz, élménybeszámolókhöz.

Amit példának ajánlunk:

<https://www.profession.hu/cikk/magyar-a-vilag-legjobb-butorasztalosa>

Ezt kérdezném még a riportalanytól:

1. ....
2. ....

2. Hogy látják mások?

Olvasd el néhány szabadon választott részletet Kosztolányi Dezső Alakok című riportkönyvéből, és tegyél fel négy kérdést az íróknak!

Itt találd: <https://mek.oszk.hu/00700/00741/>

Elég a címet beírni a megszokott keresőprogramodba. A tartalomjegyzék az elején van, az alapján válogathatsz az írások között.

A könyv közel 100 éve készült. Ezt láthatod a tartalomjegyzék alapján is. Mégis rengeteg ma is érvényes tanulással szolgál.

Jól látható már a tartalomjegyzékből is, hogy 100 évvel ezelőtt nagyon más szakmák voltak. Ugyanakkor azt is látni kell, hogy vannak alapvető foglalkozások, amik mindig is nélkülözhetetlenek lesznek. A hozzájuk szükséges tudás persze változó!

vagy:

Küldj Kosztolányi Dezsőnek egy tippet, milyen mai foglalkozás képviselőjével készítsen riportot, és mire irányuljanak a legfontosabb kérdései!

vagy:

Talán Te is vállalsz egy ilyen riportot? Szívesen olvasnánk, és talán még az iskola vagy Centrum honlapjára is kiesszük. Akár még nem létező foglalkozáshoz kötődő témát is választhatsz!

Az irodalomszakos kollégáknak ajánljuk az ilyen tanrenden kívüli „dolgozat” értékelését és beszámítását. A pályaeorientáció az egész iskola feladata, nem egy pályaválasztási felelőse, vagy osztályfőnöké.

3. A vicc is sokat mond!

Tanrenden kívüli helyzetben a viccmesélés hagyományos feltételei nem biztos, hogy adottak. Például, ha járványhelyzetben van tantermen kívüli tanrend. Olyankor ne keresd a társaságot, ám gyűjts a netről foglalkozási vicceket! Kerüld a trágár tartalmakat! Sajnos sokan a netet az igénytelenség terepének tekintik. Az igényes munkaadó vagy megrendelő is értékeli a színvonalas kommunikációt, amire akkor leszel képes, ha kötetlen helyzetben is megőrzöd a társalgás méltóságát!

Íme egy minta:

A példák mindig olyan szakmákra vonatkoznak, amiket a Székesfehérvári Szakképzési Centrumban nem oktatunk.:

„Három kertész beszélget. Azt mondja az egyik:

- Nekem idén akkora almám termett, hogy letettem egyet a kerti székre, és az behorpadt.*
- Az semmi! - teszi hozzá a második - Én egy szem almát leszedtem, az asztalra raktam, és beszakadt az asztal lapja.*
- Én meg egyetlen almát kocsi-ra raktam... - tódítja a harmadik.*
- És összerogyott a kocsi? - kérdik tőle.*
- Dehogy! Kimászott a gyümölcsből egy hatalmas kukac és felfalta a lovamat!”*

Vagy egy másik:

„A pályakezdő agrármérnök gyakorlatát tölti egy gyümölcsösben. Szakértő szemmel nézegeti a fákat és így szól az ott dolgozó öreg kertészhez: - Ahogy elnézem, hogy itt milyen elavult módszerekkel dolgoznak, nem csodálkoznék, ha ezek a fák, még tíz kiló almát sem teremnének! – Azon én sem csodálkoznék, fiam! – feleli az öreg. Mivel ezek szilvafák!”

Küldj egy viccet az általad tanult foglalkozásról, vagy írd egy igényes kommentet valamelyik mintaviccról!

A kommenteket, a viccel együtt elküldheted ide:

palyaorientacio@szfszc.hu

A vicc mindig kiemel valamit. Rámutat olyan jellemzőkre, helyzetekre, amik a klasszikus, hagyományos pályaismertetőbe, vagy tanácsadó programokba nem épülnek be. De meglapozott pályaválasztási döntéshez ilyen információkra is szükség van.

A vicc mindig túloz, de a túlzás nem tévedés!

A tévedés az, ha pályaeorientációt nélkülözhető tevékenységnek tekintjük, és szűk információk alapján választunk pályát!

4. Készíts rejtvényeket!

Ezt a rejtvénykészítő feladatot általános iskolásoknak és már szakmát tanulóknak is ajánljuk. Gyakran találkozunk ugyanis olyan helyzetekkel, amikor a tanuló környezetében élők, sőt időnként maguk a tanulók várják, elvárják olyan szakmai tartalmak tanítását, amik nem tartoznak egy foglalkozás tevékenységi körébe.

Az ilyen rejtvények készítése segíthet az elvárásaink, elképzeléseink tisztázásában.

Íme egy minta:

Olyan foglalkozásra vonatkozik, amelyiket nem oktatunk a Székesfehérvári Szakképzési Centrumban.

Melyik nem kertészi feladat ezek közül?

1. vegyi anyagok kezelése
2. növények termesztése és betakarítása
3. gazdasági épületek karbantartása
4. munkafeladatok kiosztása
5. munkacsoportok vezetése
6. szaporító anyagok kiválasztása

7. öntözés megtervezése és irányítása
8. aszalványok, szárítmányok kezelése

Készíts az általad tanulni kívánt szakmáról, vagy az szakképző iskolában tanított másik szakmáról két ilyen kérdéssorozatot, és add meg hozzá a megoldó kulcsot is.

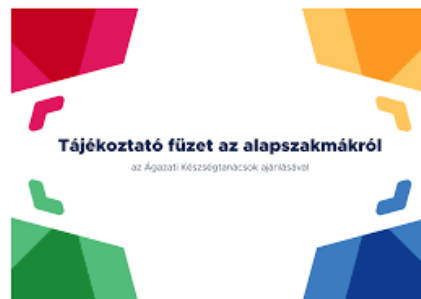
A mintapéldában a 3-as és a 8-as a kakuktkojás.

Miért érdemes ilyen feladatokat csinálni?

Mert ha csak mások ismertetőit hallgatjuk, nézzük, olvassuk, akkor a saját aktivitásunk kicsi, és a látott információkból kevés marad meg. Ha viszont válogatunk, rejtvényt szerkesztünk, és esetleg már előre élvezzük a beugratás lehetőségét, akkor a nyert információ sokkal több hasznot hoz nekünk.

Még egy fontos haszna lehet, ha komolyan vesszük és kihasználjuk ezt a lehetőséget. Ha készünk egy rejtvényt a FEOR jegyzék alapján és megkeressük a FEOR-ban kiválasztott foglalkozást az alább bemutatott tájékoztató füzettel, sok tanulságot levonhatunk, megbeszélhetünk. Akár online is! Például láthatjuk az állandóságot és a fejlődést. Azaz például az állandó ápolási feladatokhoz kapcsolódó új eljárásokat.

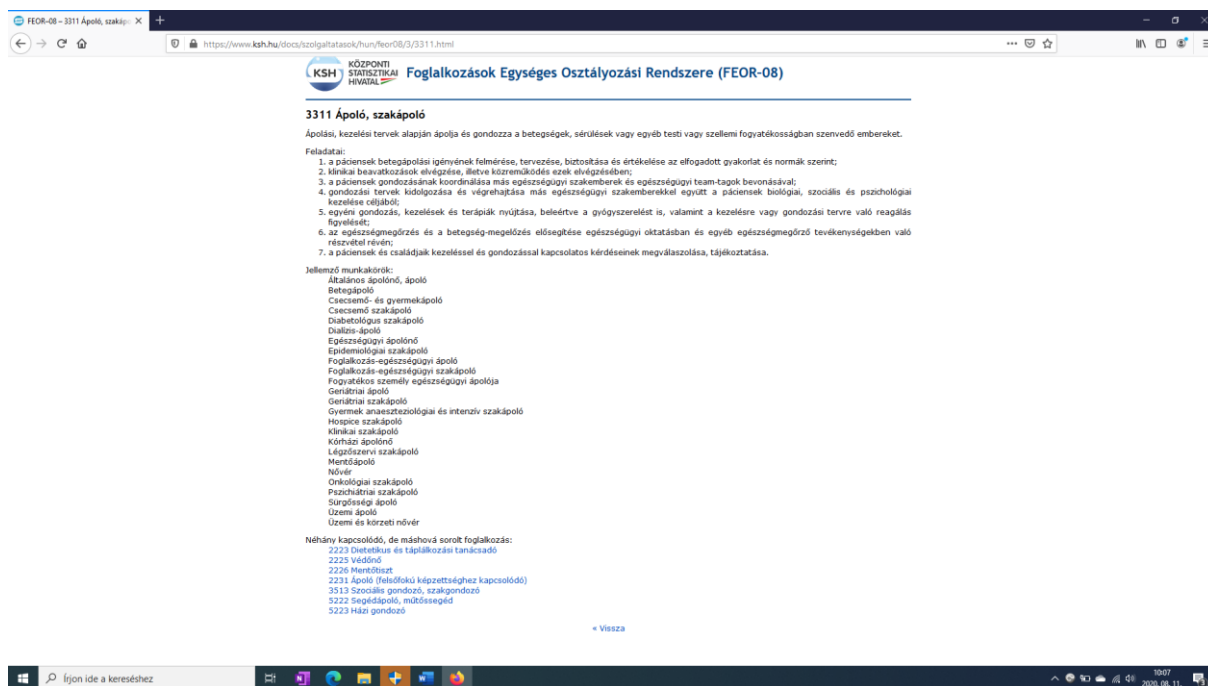
A rejtvények készítésében segíthet számos offline és online kiadvány. Például ez az időszerű füzet, ami neten is elérhető, az iskolák is számos példányt kaptak belőle.

Aki nem ilyed meg a nagyobb terjedelmű információ forrástól, és tanári vagy szülői segítséget is kaphat, annak ajánljuk, hogy próbálja meg a „Foglalkozások egységes osztályozási rendszere” című összeállítást. Nem a kiadvány szakemberek számára történő alkalmazására bízunk. Tömör pálya, azaz tevékenység leírásokat is találunk, és a minden foglalkozásra a rokonszakmák körében lelhetünk rá.

A „feor08” kereső programba történő beírásával egy kattintással eljuthatsz a nyitólapra, ahol kiválaszthatsz egy foglalkozást, amiről ilyen leírást kapsz, mit amit az alábbi képernyőkép mutat.

Betekintés a feor-ba: (Kis és nagy betűkkel is használható mozaikszó.)

5. Döntés előtt és után egyaránt fontos!

Ezzel a feladattal azt akarjuk feltárni, hogy milyen jó vagy rossz következményekkel járhat egy pályaválasztás, attól függően, hogy mennyi módszeres és helyesen alkalmazott eszközt használunk a döntés előkészítéséhez.

Amikor pályát választ egy diák, azt megteheti ösztönös vagy tudatos döntés alapján is. Ha tudatosan dönt, a döntést meghozhatja pályaválasztási tanácsadás segítségével vagy anélkül is. Ezek hatásait mutatja meg a feladat.

A feladat elvégzéséhez célszerű a hozzá tartozó táblázatot (WORD) kimásolni, és a képernyőn kitölteni azt. Azaz, ha kell ide-oda rakosgatni a 18 kifejezést, amivel a táblázat feltölthető. Csak az adott kifejezések használhatók.

Döntsd el, hogy az alábbi 18 következmény, milyen döntés eredményeként jöhet létre! Három tipikus döntésfajta van. Ezek találhatóak a táblázat fejrésében.

Írd bele a táblázat megfelelő oszlopába a szerinted oda tartozó szót, kifejezést!

A kitöltött táblázat beküldendő feladat. Utána értéklejük. Nem jeggyel, hanem megbeszéléssel.

Beletörődés | Bízható jövőkép | Élményhiány | Foglalkozási ártalmak fokozott hatása | Funkcióöröm (kiérdemelt beosztás) | Jó közérzet | Kényszeres váltás | Képtelenség a váltásra | Kevés siker | Kivívott elismerés | Közöny kialakulása | Kudarcok | Munkaöröm | Perspektíva hiánya | Rossz jövőkép | Rossz munkahelyi közérzet | Sikerélmény | Túrhetetlen közérzet

Milyen döntés következményei lehetnek a felsorolt tényezők?

(Minden oszlopba 6 tényező kerülhet)

Ösztönös döntés	Szakszerű pályaválasztási tanácsadás nélkül hozott döntés	Pályaválasztási tanácsadás segítségével hozott döntések
...	...	...

Kedves Kollégák!

Ehhez a feladathoz megadjuk a megoldókulcsot is. Annak ellenére, hogy a hozzáférés a tanulóknak is biztosított. Azért tesszük ezt, mert a kitöltés akár kollektíven is történhet, ami jó alapot ad vitához, amit módszernek tekintünk. Tehát lehet vitatkozni a megoldókulcs helyességéről. (Az élettől sajnos nem!) A vitát a tanuló akár magával is folytathatja, ha egyedül talál rá a lehetőségre. A vita, ha nem öncélú, mindig hasznos, és mélyebb nyomot hagy közlésszerű megközelítésekénél.

Annyit teszünk csupán, hogy nagyon apró betűk használatával utalunk arra, hogy a megoldókulccsal a

Íme a megoldókulcs:

Ösztönös döntés	Szakszerű pályaválasztási tanácsadás nélkül hozott döntés	Pályaválasztási tanácsadás segítségével hozott döntések
Kudarccok Türelmetlen közérzet Beletörődés Rossz jövőkép Képtelenség a váltásra Foglalkozási ártalmak fokozott hatása	Élményhiány Kevés siker Perspektíva hiánya Rossz munkahelyi közérzet Közöny kilakulása Kényszeres váltás	Munkaöröm Jó közérzet Sikerélmény Funkcióöröm (Kérdemelt beosztás) Kívívott elismerés Biztató jövőkép

6. A siker és a sport ürügyén

Nem kell minden pályaválasztási döntést előkészítő feladatnak közvetlenül szakmákra, választásra, önismeretre irányulni. Nagyon hasznos az is, ha csak figyelünk valakire, valamire, és még csak a következtetéseket, tapasztalatokat sem összegezzük azonnal.

Ennek a feladatnak látszólag semmi köze a pályaválasztás előkészítéséhez. Ráadásul a sikerről és sikeres emberekről szól. Sokan gondolhatják, hogy ők esélytelenek kiemelkedő sikerre. Előre eláruljuk, már a cím is utal rá, hogy ennek a feladatnak nem a siker a központi gondolata. Sokkal inkább az, hogy miként lehet egy szakmán kívüli eredmény pozitív hatással a foglalkozás gyakorlására. Úgy is le egyszerűsíthetjük, hogy a hobby, még ha egy időre hivatássá válik is, hogyan segíthet a szakmai eredményességben.

Sajnos az idei olimpia megrendezése veszélyben van. De ez minket nem akadályoz abban, hogy emlékezzünk régi magyar olimpiai bajnokokra, akik a sportpályafutásuk után nagyon sikeres szakemberek lettek.

Küldd be 10 ilyen bajnok nevét, a polgári (sporton kívüli) szakterülete megnevezésével, ahol szintén sikeres tudott lenni!

Indítsatok közös gyűjtést arról, hogy milyen szakmai és szakmát erősítő emberi felkészültséget fejleszt a sport.

7. Komment, komment, ...

Mivel a kommunikáció a pályorientáció alapvető módszertani eszköze, ne hagyjuk ki a komment lehetőségeit. Az elektronikus (virtuális) térben a lehetőségek adottak, időről időre új kommentálható témákat javasolunk, amik néha a látszat ellenére is, szorosan kapcsolódnak a pályorientációhoz.

A mai témák:

A zseni, az ezermester, és aki arra született.

A zseni:

Egy bölcsesség órai vita helyett most kommentekre vár:

„A zseniális ember nem azért kiváló a szakmájában, mert ott dolgozik, hanem azért dolgozik ott, mert kiváló.”

Kommenteket vagy szóbeli kiegészítést várunk kérünk ehhez is:

**"Mindenki zseni.
De ha egy halat
az alapján
ítélünk meg,
hogy milyen jól
tud fára mászni,
egész életében
azt fogja hinni,
hogy hülye."
- Albert Einstein**

Fejezd be a mondatot! És gondolj arra, Te miben vagy jobb másoknál!

Erre azért is szükség van, mert e feladatsorozat folytatásában majd egyéni portfóliót készítünk, amiben irányítottan összegzésre kerül minden, amire a későbbi sikereidet alapozhatod.

8. Nyitott Diákönkormányzati ülés

A Székesfehérvári Szakképzési Centrum, mint minden más szakképzési centrum is, szeptembertől módosítja szakmai régi szóhasználattal pedagógiai programját, mert erre jogszabályváltozások miatt szükség van. A neve is más lesz: Szakmai program. Ez alapján az eddiginél még fokozottabb személyes figyelmet kap a szakmai jövőtök.

Ez a program elkészült, de szükségszerű a folyamatos karbantartása. Kibővült és még tovább bővül benne a tanulók jutalmazási elveit tárgyaló fejezet is. Új ok és lehetőség lesz a jutalmazásra. Milyen új tevékenységekért, és kik kaphatnak elismerést? Azok a tanulók, akik legtöbbet tesznek tanuló társaik lemorzsolódásának megelőzésére.

Ezt megvitatni tényleg összehívható egy diákönkormányzati ülés, de javaslatokat előzetesen, sőt akkor is lehet gyűjteni, ha nem valósulhat meg az ülés. Ennek viszont nem lehet más oka, csak a járványveszély. Sőt online diákönkormányzati ülés is elképzelhető.

Itt a lehetőség: Írj néhány gondolatot arra, hogy milyen szempontok alapján, milyen segítő tevékenységért kapjanak jutalmat a másokon segítő diákok!

És majd, ha eljön az ideje keressétek a jutalmazási mód megjelenését az iskolák szakmai programjában.

Még minden ma élő vezető politikus, a világ bármely országában úgy kezdte, hogy feladatot vállalt a diákérdekvédelemben!